

ПОЛТАВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Управління соціальною відповідальністю
підприємства
(обов'язкова фахова навчальна дисципліна)

Полтава
2022-2023 н.р.

Опис навчальної дисципліни та інформації про розробника

Назва навчальної дисципліни	Управління соціальною відповідальністю підприємства
Назва структурного підрозділу	Кафедра менеджменту ім. І. А. Маркіної
Мова викладання	Державна
Контактні дані розробника	Викладач: Медвідь Вікторія Юріївна, д.е.н., професор. Контакти: ауд. 420, навчальний корпус № 4, e-mail: viktorii.medvid@pdaa.edu.ua
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський) рівень
Спеціальність Освітня програма	073 Менеджмент ОПП Менеджмент підприємства
Попередні умови для вивчення навчальної дисципліни	Менеджмент, Управління персоналом, Університетська освіта, Стиль та імідж менеджера, Стратегічне управління, Управління інноваціями, Економіка підприємства, Енергетичний менеджмент

Заплановані результати навчання

Мета вивчення навчальної дисципліни «Управління соціальною відповідальністю підприємства» є надання майбутнім фахівцям знань про теорію та практику управління соціальною відповідальністю підприємства і відповідних професійних компетенцій

Основними завданнями вивчення навчальної дисципліни «Управління соціальною відповідальністю підприємства» є теоретична та практична підготовка здобувачів вищої освіти з питань:

- обґрунтування концептуальних засад та методологічних принципів соціальної відповідальності людини, держави та суспільства;
- обґрунтування засад формування та розвитку соціальної відповідальності бізнесу.
- формування ефективної системи управління корпоративною соціальною відповідальністю як чинником стійкого розвитку;
- формування діалогу та розвиток комунікації із зацікавленими особами;
- формування відносин роботодавців із працівниками на засадах соціальної відповідальності;
- формування соціально відповідальних відносин бізнесу із територіальними громадами.
- застосування екологічної компоненти соціальної відповідальності;
- формування ефективної інформаційної політики підприємств в сфері СВБ;
- оцінювання інформаційної політики підприємства;
- обґрунтування пріоритетів соціального інвестування;
- складання соціальної звітності та оцінка результативності КСВ;
- стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.

Компетентності для здобувачів:

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми мають бути сформовані наступні компетентності:

загальні:

ЗК 4. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

ЗК 9. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 11. Здатність до адаптації та дій у новій ситуації.

ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

ЗК 13. Цінування та повага до різноманітності та мультикультурності.

ЗК 15. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

фахові:

ФК 6. Здатність діяти соціально відповідально і свідомо.

ФК 7. Здатність обирати та використовувати сучасний інструментарій менеджменту.

ФК 12. Здатність аналізувати й структурувати проблеми організації, формувати обґрунтовані рішення.

ФК 14. Розуміти принципи психології та використовувати їх у професійній діяльності.

ФК 15. Здатність формувати та демонструвати лідерські якості та поведінкові навички.

Програмні результати навчання:

ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.

ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

Методи навчання: словесні (МН 1 – лекція, бесіда, розповідь-пояснення), наочні (МН 2 – ілюстрування), практичні (МН 3 – вправи, роботи з навчально-методичною літературою); дедуктивний (НМЛ 2), аналітичний (НМЛ 4), синтетичний (НМЛ 5), порівняння (НМЛ 6), узагальнення (НМЛ 7), конкретизація (НМЛ 8), виокремлення основного (НМЛ 9); творчий (МНМ 2), проблемно-пошуковий (МНМ 3); методи самостійної роботи (МНСР 1 – завдання самостійної роботи), робота під керівництвом викладача (МНСР 2 – самостійна робота, розв'язування задач, виконання практичних завдань); методи формування пізнавальних інтересів (МСМ 1 – навчальні дискусії для вирішення проблемної ситуації), методи стимулювання і мотивації обов'язку й відповідальності (МСМ 2 – роз'яснення мети навчального предмета, висування вимог до вивчення предмета, заохочення і покарання, оперативний контроль, вказування на недоліки, зауваження); бінарні методи (МНІ 1 – словесно-інформаційний, словесно-проблемний, наочно-практичний), інтерактивні (МНІ 3 – кейс-метод, дискусії, проектування професійних ситуацій, мозковий штурм).

Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Концептуальні основи соціальної відповідальності бізнесу

Предмет, мета та завдання дисципліни «управління соціальною відповідальністю підприємства». Огляд літературних джерел.

Концепція сталого розвитку. Тлумачення концептуальних складових «сталий розвиток». Етапи еволюції концепції сталого розвитку. Роль соціальної відповідальності у реалізації концепції сталого розвитку. Реалізація концепції сталого розвитку на засадах соціальної відповідальності. Розвиток соціально відповідального бізнесу в Україні.

Теоретичні основи соціальної відповідальності підприємства. Поняття соціальної відповідальності. Позиції соціальної відповідальності підприємства. Форми прояву соціальної відповідальності бізнесу (виробник, роботодавець, учасник соціальних відносин, учасник економічних та політичних відносин з державою, діловий партнер). Форми прояву соціальної відповідальності держави, індивідуума. Внутрішня та зовнішня соціальна відповідальність організації. Соціальне зобов'язання. Соціальне реагування. Соціальна чутливість. Переваги соціально відповідального переходу для бізнесу.

Тема 2. Засади формування і розвитку соціальної відповідальності бізнесу.

Моделі соціальної політики держави. Ліберальна, корпоративна та суспільні моделі соціальної політики держави. Глобалізаційний підхід до реалізації соціальної політики

організації. Соціальна справедливість.

Форми прояву соціальної відповідальності у зовнішній та внутрішній сферах. Корпоративне громадянство. Соціальна політика підприємства. Соціальна відповідальність громадянина. Патріотизм.

Концепція взаємодії держави з громадянським суспільством. Партнерство та ефективність взаємодії людини, держави, суспільства. Закони України з ефективного співробітництва громадських об'єднань та органів влади. Державна політика як основа формування простору взаємодії держави, суспільства й бізнесу. Соціальна держава. Посилення відкритості державної політики. Напрямки державної соціальної політики. Формування й проблеми реалізації державної економічної політики. Формування й проблеми реалізації соціальної відповідальності держави. Форми прояву соціальної відповідальності.

Тема 3. Управління корпоративною соціальною відповідальністю.

Історія розвитку корпоративної соціальної відповідальності (КСВ) та визначення КСВ. Сутність, види, категорії, еволюція, концепції, моделі та рівні соціальної відповідальності. Основні напрямки КСВ. Основні принципи КСВ. Переваги КСВ для бізнесу. Соціальна відповідальність корпорацій як інструмент конкурентної боротьби. Форми та сфери участі організацій в КСВ. Структура управління корпоративною соціальною відповідальністю.

Регіональні розбіжності та підходи до концепції корпоративної соціальної відповідальності (КСВ). Англо-американська модель корпоративної соціальної відповідальності. Європейський підхід до корпоративної соціальної відповідальності. Скандинавська та японська моделі КСВ.

Система управління соціальною відповідальністю підприємства. Система оптимального розподілу функціональних обов'язків, прав і відповідальності. Порядок і форми взаємодії між органами управління та персоналом. Розробка місії, цілей та завдань у сфері соціальної відповідальності. Інтеграція соціальної відповідальності у функції структурних підрозділів підприємства. Політика управління соціальною відповідальністю. Матриця «влада/інтерес».

Тема 4. Діалог зі стейкхолдерами.

Діалог зі стейкхолдерами як частина корпоративної культури. Залучення стейкхолдерів. Поняття та види стейкхолдерів. Визначення стейкхолдерів компанії. Принципи діяльності кодексу корпоративного управління. Зобов'язання. Потенціал. Консенсус. Усвідомлення.

Види та методи проведення діалогу. Діалог «один на один». Круглі столи та конференції зі стейкхолдерами. Прямі зустрічі. Зустрічі за участі третьої сторони.

Інструменти взаємодії зі стейкхолдерами. Аналіз стейкхолдерів. Завдання аналізу стейкхолдерів. Карта стейкхолдерів. Матриця стейкхолдерів. Рівні і методи залучення стейкхолдерів. План дій стейкхолдерів.

Залучення основних стейкхолдерів. Залучення інвесторів. Залучення працівників. Соціальний діалог. Залучення споживачів. Залучення мас-медіа. Залучення постачальників та партнерів. Залучення громад. Співпраця із територіальними громадами. Програми соціального інвестування.

Оцінка взаємодії зі стейкхолдерами. Оцінювання результативності. Повнота. Матеріальність. Чутливість. Оцінка діалогу за стейкхолдерами.

Тема 5. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.

Права людини та трудові практики як предмет КСВ. Відповідність основним правам і свободам людини на підприємстві. Міжнародні стандарти прав людини у сфері праці. Стандарти МОП і принципи глобального договору у сфері праці. Конвенції Міжнародної

організації праці. Європейські стандарти праці. Глобальні принципи Саллівана. Ініціативи з прав людини Глобального Договору ООН. Законодавство України у сфері праці як основа КСВ у відносинах з працівниками. Закони України щодо професійних спілок.

Соціальний діалог і внутрішня корпоративна соціальна відповідальність. Національний соціальний діалог. Галузевий соціальний діалог. Регіональний соціальний діалог. Соціальний діалог на підприємстві. Створення стабільних умов розвитку трудових відносин. Роль департаменту людськими ресурсами в інтегруванні соціальної відповідальності в організацію.

Тема 6. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.

Історичні аспекти розвитку територіальних громад. Первинні суб'єкти місцевого самоврядування Роль та значення місцевого самоврядування. Закон України «Про місцеве самоврядування в Україні». Еволюція етичного фактору в економічній діяльності.

Вплив громади на роботу компаній та відповідальність компаній перед населенням. Соціальна активність на місцевому рівні. Розвиток партнерства з місцевою владою і громадою. Форми соціальної активності компаній в місцевому співтоваристві.

Співпраця з органами місцевої влади, неурядовими організаціями у розробці програм з СВБ. Участь компаній у життєдіяльності громад. Співпраця бізнес-структур з неурядовими організаціями. Закон України «Про об'єднання громадян». Приклади взаємодії підприємств України з громадою.

Тема 7. Екологічні аспекти соціальної відповідальності підприємств.

Суть та значення відповідального ставлення організацій до довкілля. Зв'язок екологічної та соціальної відповідальності. Основні принципи і напрямки соціальної відповідальності у сфері захисту довкілля. Екологізм. Економічні та соціальні прояви екологічних проблем.

Програми з контролю забруднення та захисту довкілля, збереження природних ресурсів, отримання екологічних стандартів. Міжнародні ініціативи із навколишнього середовища. Римський клуб. Стратегія збалансованого розвитку. Міжнародний стандарт ISO 14000. Системи екологічного управління. Міжнародний і український досвід впровадження принципів екологічної відповідальності. Екологічне маркування.

Міжнародні документи щодо захисту довкілля. Рамкова конвенція ООН про зміну клімату (РКЗК). КСЕВ в екологічній політиці.

Українське законодавство в галузі охорони довкілля. Принципи природоохоронної діяльності в Україні. Досвід реалізації принципів екологічної відповідальності. Шляхи посилення екологічної відповідальності. «Зелені ініціативи» сучасного бізнесу.

Тема 8. Інформаційна політика підприємств в сфері СВБ

Сутність та значення нефінансової звітності. Нефінансова звітність як інструмент розвитку соціальної відповідальності підприємства. Ризики та переваги нефінансової звітності.

Стандарти підготовки нефінансової звітності. Звітність зі сталого розвитку. Звіт про прогрес реалізації принципів Глобального договору ООН - етапи процесу підготовки і публікації Звіту. Глобальна ініціатива зі звітності (GRI Global Reporting Initiative). Звітність за вимогами системи GRI. Структура системи GRI.

Підготовка до звітування. Робота над нефінансовим звітом. Оприлюднення нефінансового звіту. Вибір форми та каналів публікації звіту. Презентація звіту. Підвищення довіри до звітів і заяв щодо соціальної відповідальності.

Верифікація та аудит. Методи та процедури оцінювання ефективності програм КСВ. Що може піддаватися верифікації під час нефінансового аудиту. Хто може проводити аудит нефінансового звіту. Оцінка соціального впливу. Найвідоміші міжнародні стандарти нефінансового аудиту. Стан нефінансової звітності в Україні.

Тема 9. Інструменти оцінювання інформаційної політики підприємств.

Репутаційний профіль підприємства. Поняття «репутації» компанії. Зміст та значення складання репутаційного профіля підприємства. Параметри оцінювання профілю репутації підприємства.

Рейтинг відкритості та системності компаній у сфері СВБ. Шкала оцінювання параметрів діяльності компаній у сфері СВБ. Анкетування реалізації програми СВБ. Індекс прозорості.

Тема 10. Соціальне інвестування.

Сутність та значення соціального інвестування. Цілі соціального інвестування. Проекти соціального інвестування. Волонтерські проекти та їх ефективність.

Методи оцінки ефективності соціальних інвестицій на підприємстві. Кількісні методи оцінювання. Якісні індекси соціальних інвестицій.

Аналіз і вдосконалення діяльності та практики організації соціальної відповідальності. Контролінг реалізації соціальних програм. Соціальний аудит.

Тема 11. Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнесу.

Значення та зміст оцінювання ефективності соціальної відповідальності. Змістовне наповнення категорій «ефективність» і «результативність» щодо оцінювання СВБ-програм. Відмінність оцінювання ефективності соціальної відповідальності від оцінювання ефективності фінансових проектів та інвестування.

Система показників оцінювання результативності СВБ - програм: перелік, вимоги до формування, особливості застосування. Вимоги до показників ефективності. Бюджет програми соціальної відповідальності. Методики оцінювання соціальної відповідальності. Система управління та оцінки Лондонської бенчмаркетингової групи (LBG). Збалансована система показників по соціальної відповідальності. Ключові показники ефективності соціальної відповідальності.

Тема 12. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.

Концепція Національної стратегії соціальної відповідальності бізнесу в Україні. Терміни і поняття, що використовуються у Концепції. Характеристика і аналіз проблеми, на розв'язання якої спрямована Стратегія. Мета і завдання Стратегії. Обґрунтування доцільності розроблення і реалізації Стратегії на основі зарубіжного та вітчизняного досвіду.

Розвиток соціальної відповідальності в Україні. Внутрішній контекст розвитку соціальної відповідальності в Україні. Цілі, досягненню яких присвячена Стратегія. Зовнішній контекст розвитку соціальної відповідальності в Україні. Складові розвитку соціальної відповідальності в Україні. Організаційні та нормативні умови розвитку соціальної відповідальності. Розвиток можливостей та компетенцій бізнес-організацій для підтримки їх у реалізації соціальної відповідальності. Підвищення обізнаності щодо соціальної відповідальності серед різних груп заінтересованих осіб.

Практики соціальної відповідальності в Україні. Особливості вияву соціальної відповідальності бізнесу в реаліях новітньої України. Приклади соціально відповідальних та соціально безвідповідальних практик. Особливості соціальної звітності в Україні.

Трудомісткість:

073МЕН_бд_ст. 2021; 073МЕН_бз_стн. в.н. 2021; 073МЕН_бз_стн. 2021

Загальна кількість годин 180 год. Кількість кредитів 6,0 Форма семестрового контролю екзамен.

Для здобувачів вищої освіти:

Програмні результати навчання	Форми контролю
ПРН 4. Демонструвати навички виявлення проблеми та обґрунтування управлінських рішень.	Виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, розв'язування тестів, опитування, тези*, екзамен
ПРН 12. Оцінювати правові, соціальні та економічні наслідки функціонування організації.	Виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, розв'язування тестів, опитування, тези*, екзамен
ПРН 15. Демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.	Виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, розв'язування тестів, опитування, тези*, екзамен
ПРН 16. Демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.	Виконання завдань на практичних заняттях, виконання завдань самостійної роботи, розв'язування тестів, опитування, тези*, екзамен

*є необов'язковими, але дають можливість отримати додаткові бали

Форми, шкала та критерії **оцінювання результатів навчання** при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

073МЕН бд_стн. 2021

Програмні результати навчання	Форми оцінювання						Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	опитування	тези*	екзамен	
Тема 1. Концептуальні основи соціальної відповідальності бізнесу	-	2	2	2	10*	20	6
Тема 2. Засади формування і розвитку соціальної відповідальності бізнесу.	2	-	-	2			4
Тема 3. Управління корпоративною соціальною відповідальністю.	2	2	2	-			6
Тема 4. Діалог зі стейкхолдерами.	2	2	2	2			8
Тема 5. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.	2	2	2	2			8
Тема 6. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.	2	2	2	2			8

Тема 7. Екологічні аспекти соціальної відповідальності підприємств.	2	-	-	2			4
Тема 8. Інформаційна політика підприємств в сфері СВБ	2	2	2	2			8
Тема 9. Інструменти оцінювання інформаційної політики підприємств.	2	2	2	2			8
Тема 10. Соціальне інвестування.	2	2	2	2			8
Тема 11. Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнесу.	2	2	2	-			6
Тема 12. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.	-	2	2	2			6
Тези*	10*						10*
Екзамен	20						20
Разом	20	20	20	20	10*	20	100

*є необов'язковими, але дають можливість отримати додаткові бали

073МЕН бз стн. в.н. 2021, 073МЕН бз стн. 2021

Назва теми	Форма оцінювання						Разом
	виконання вправ на практичних заняттях	виконання завдань самостійної роботи	розв'язування тестів	опитування	тези*	екзамен	
Тема 1. Концептуальні основи соціальної відповідальності бізнесу	2	3	2	2	10*	20	9
Тема 2. Засади формування і розвитку соціальної відповідальності бізнесу.	-	3	2	-			5
Тема 3. Управління корпоративною соціальною відповідальністю.	2	3	2	2			9
Тема 4. Діалог зі стейкхолдерами.	2	3	2	2			9
Тема 5. Формування відносин роботодавців із працівниками на засадах корпоративної соціальної відповідальності.	-	3	2	-			5
Тема 6. Соціально відповідальні відносини бізнесу з територіальними громадами.	2	3	2	2			9
Тема 7. Екологічні аспекти соціальної відповідальності підприємств.	-	3	-	-			3
Тема 8. Інформаційна політика підприємств в сфері СВБ	-	3	2	-			5
Тема 9. Інструменти оцінювання інформаційної політики підприємств.	2	3	2	2			9

Тема 10. Соціальне інвестування.	-	3	2	-			5
Тема 11. Оцінка результативності соціальної відповідальності бізнесу.	2	3	2	2			9
Тема 12. Стратегічні напрями розвитку соціальної відповідальності в Україні.	-	3	-	-			3
Тези*	10*						10*
Екзамен	20						20
Разом	12	36	20	12	10*	20	100

**є необов'язковими, але дають можливість отримати додаткові бали*

Форми, шкала та критерії оцінювання результатів навчання при проведенні поточного контролю успішності здобувачів вищої освіти:

- виконання вправ на практичних заняттях:

Рівень опанування ПРН відповідної навчальної програми	Якісна оцінка відповідей, виконання завдань, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Відповіді вірні, супроводжувалися практичними прикладами та власними роздумами з теми заняття. Висока активність на занятті	2,0
Достатній	Відповіді в цілому вірні, але містять деякі помилки. Висока активність на занятті.	1,5
Середній	Відповіді містять ряд помилок, що характеризують знання здобувача як середні. Висока активність на занятті.	1,0
Низький	Відповіді містять помилки, які є суттєвими, що здебільшого викликані недостатнім опануванням здобувача навчального матеріалу. Незначна активність або пасивна поведінка на занятті.	0,5
Незадовільний	Відповіді невірні. Пасивна поведінка на занятті.	0

- виконання завдань самостійної роботи (денна форма):

Рівень опанування ПРН відповідної навчальної програми	Якісна оцінка відповідей, виконання завдань, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади та власні роздуми з теми заняття. Здані виконані завдання вчасно.	2,0
Достатній	Завдання виконані в цілому вірно, але є незначні помилки та/або помилки в оформленні; присутній креативний підхід у виконанні завдань. Здані завдання вчасно.	1,5
Середній	Відповіді на завдання самостійної роботи містять ряд помилок, що характеризують знання здобувача як середні. Присутні помилки в оформленні або невчасна здача завдання.	1,0
Низький	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який неможливо оцінити. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна	0,5

	здача завдання.	
Незадовільний	Завдання не виконане зовсім.	0

- виконання завдань самостійної роботи (заочна форма):

Рівень опанування ПРН відповідної навчальної програми	Якісна оцінка відповідей, виконання завдань, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	Завдання виконані повністю вірно та оформлення відповідає вимогам, є практичні приклади та власні роздуми з теми заняття. Здані виконані завдання вчасно.	3,0
Достатній	Завдання виконані в цілому вірно, але є незначні помилки та/або помилки в оформленні; присутній креативний підхід у виконанні завдань. Здані завдання вчасно.	2,0
Середній	Відповіді на завдання самостійної роботи містять ряд помилок, що характеризують знання здобувача як середні. Присутні помилки в оформленні або невчасна здача завдання.	1,5
Низький	Відповіді невірні, або містять значні помилки, що здебільшого зводять завдання до того рівня, який неможливо оцінити. Присутні помилки в оформленні та / або невчасна здача завдання.	1,0
Незадовільний	Завдання не виконане зовсім.	0

- розв'язування тестів:

Рівень опанування ПРН відповідної навчальної програми	Кількість правильних відповідей на тестові завдання	Кількість балів
Високий	вірні понад 90% відповідей	2,0
Достатній	80-90% відповідей вірні	1,5
Середній	70-79% відповідей вірні	1,0
Низький	60-69% відповідей вірні	0,5
Незадовільний	Понад 40% відповідей невірні	0

- опитування:

Рівень опанування ПРН відповідної навчальної програми	Якісна оцінка відповідей, поведінки здобувача	Кількість балів
Високий	відповіді правильні, обгрунтовані, здобувач вищої освіти добре знає вимоги до діяльності за спеціальністю, зумовлені необхідністю впровадження принципів корпоративної соціальної відповідальності, демонструє здатність діяти соціально відповідально	2,0
Достатній	здобувач вищої освіти орієнтується у проблемі, яка розглядається, але відповідає невпевнено	1,5
Середній	відповіді здобувача вищої освіти містять ряд помилок, що характеризують знання здобувача як середні	1,0
Низький	відповіді мають значні помилки, що здебільшого зводять опитування до того рівня, який неможливо оцінити.	0,5

Незадовільний	здобувач вищої освіти не готовий до відповіді або відповіді не вірні	0
---------------	--	---

- *екзамен*: виконання екзаменаційних завдань (0-20 балів); 0 балів – здобувач вищої освіти не надав відповіді на питання екзаменаційного білету та не виконав практичне завдання; 8 балів – повна відповідь на теоретичне питання екзаменаційного білету; 12 балів – повне виконання практичного завдання екзаменаційного білету. Недостатність тієї чи іншої складової знижує оцінку на відповідну кількість балів.

- *тези* – тези дають можливість отримати додаткові бали. Не є обов'язковим елементом. 0 балів – здобувач вищої освіти не підготував тези для участі у конференції; 5 балів – здобувач вищої освіти прийняв заочну участь у конференції; 10 балів – здобувач вищої освіти підготував тези та виступив з доповіддю на конференції.

Рекомендовані джерела інформації Основні

1. Бобко Л., Василюк І., Бойко О. Корпоративна соціальна відповідальність як складова корпоративної культури організації. *Молодий вчений*, 2020, № 4 (80). URL: <https://molodyivchenyi.ua/index.php/journal/article/view/1928> (дата звернення 18.08.2022).
2. Глебова А. О., Маховка В. М., Шулигін С. А. Стратегія корпоративної соціальної відповідальності: формування та реалізація. *Науковий вісник Ужгородського національного університету*. Серія: Міжнародні економічні відносини та світове господарство. URL: <http://surl.li/dfmrn> (дата звернення 18.08.2022).
3. Глобальна ініціатива зі звітності (GRI): URL: <http://www.globalreporting.org> (дата звернення 18.08.2022).
4. Грішнова О.А., Міщук Г.Ю., Олійник О.О. Соціальна відповідальність у трудових відносинах: теорія, практика, регулювання ризиків: Монографія. Рівне: НУВГП, 2014. 216 с.
5. Гусева О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ. Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.
6. Двудіт З. П., Сокульський Н. Р. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу як маркетинговий інструмент в умовах пандемії. *Modern Economics*. 2020. № 23(2020). С. 50-55. DOI: [https://doi.org/10.31521/modecon.V23\(2020\)-08](https://doi.org/10.31521/modecon.V23(2020)-08). (дата звернення 18.08.2022).
7. Зінченко А.Г., Саприкіна М.А Соціальна відповідальність в Україні: погляди різни стейкхолдерів. Регіон. Аспект. К.: Фонд «Східна Європа», 2018. 60 с.
8. Ігнатєва І. А., Гавриленко Т. В., Сербенівська А. Ю. Соціальна відповідальність бізнесу: практичний аспект в умовах біфуркації. *Економічні науки*. 2020. Том 5, Вип. №1. С. 62-68. DOI: 10.18523/2519-4739.20205.1.62-68.
9. Лункіна Т., Власюк І. Корпоративна соціальна відповідальність бізнесу в Україні: сучасний стан та напрями вдосконалення. *Modern Economics*. 2017. Вип. №1. С. 24-30.
10. Охріменко О.О., Іванова Т.В. Соціальна відповідальність : навч. посіб. Національний технічний університет України «Київський політехнічний інститут». 2015. 180 с.
11. Соціальна відповідальність : навч. посіб. [А. М. Колот, О. А. Грішнова та ін.] ; за заг. ред. д.е.н., проф. А. М. Колота. К. : КНЕУ, 2015. 519 с.
12. Стеценко В., Березова Ю. Корпоративна соціальна відповідальність підприємств в умовах пандемії. *Галицький економічний вісник*. 2020. Вип. №2. С. 243-250. DOI: 33108/galicianvisnyk_tntu2020.02.243.
13. Шульженко І.В., Алієва В.А. Соціальна відповідальність як засіб управління конфліктами в організації. *Приазовський економічний вісник*. 2018. №4 (09). URL: <http://rev.kpu.zp.ua/vypusk-4-09>. (дата звернення 18.08.2022).

Допоміжні

18. Найкращі роботодавці України: рейтинг від ekonomika+. URL: <https://happymonday.ua/top-100robotodavtsiv-vid-ekonomica-plus/> (дата звернення: 14.08.2022).

19. Воробей В. Корпоративна соціальна відповідальність чи вигода? *Києво-Могилянська Бізнес Студія*. 2015. № 10. С. 25-36.

20. Галушка З.І. Соціальна відповідальність як функція держави у сучасній економіці: необхідність, межі, завдання. *Вісник НБУ*. 2018. № 3. С.31-36.

21. Грицина Л.А. Еволюція та формування концепції корпоративної соціальної відповідальності підприємств. Хмельницький національний університет. URL: http://www.rusnauka.com/5._NTSB_2007/Economics/20157.doc.htm. (дата звернення 14.08.2022).

22. Гугніна Т. Етичні засади підприємництва. *Вісник Української академії державного управління при Президентові України*. 2015. № 3, с. 7.

Інформаційні ресурси мережі Інтернет

1. Бізнес і соціальна відповідальність. Повні уроки. URL: <http://school.xvatit.com/index.php>. (дата звернення 18.08.2022).

2. Законодавство України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua> (дата звернення 18.08.2022).

3. Національна бібліотека України імені В.І. Вернадського. URL: www.nbuv.gov.ua

4. Гриценко Т.Б. Етика ділового спілкування. URL: http://pidruchniki.ws/19991130/menedzhment/etika_dilovogo_spilkuvannya_-_gritsenko_tb_management.com.ua – бібліотека з менеджменту (дата звернення 18.08.2022).

5. Гарвардський університет. URL: <http://athome.harvard.edu/> (дата звернення 18.08.2022).

6. Каліфорнійський університет Берклі. URL: <http://http://www.berkeley.edu/> (дата звернення 18.08.2022).

7. Колумбійський університет, сайт он-лайн освіти. URL: <http://ci.columbia.edu/ci/> (дата звернення 18.08.2022).

8. Стенфордський університет. URL: <http://www.stanford.edu/> (дата звернення 18.08.2022).